

A nyugalom szigete

Makkoshetye

(Újságcikk)

A kis település egyetlen, s egyben Fő utcáján káráló tyúkok kapírgálnak. De meghallván a nagy ellenség, az autó morgását, ijedten szétrebbennek, és félrehajtott fejjel lesik ki is lehet a Makkoshetyére tévedt kíváncsi idegen? Az öreg házak egyikének-másikának ablakán is megrebben a függöny. Látni nem lehet, csak sejteni valaki mögötte áll.

Háromszor is végig trappolok az aprócska majoron (tanyán? pusztán?). Nem tudom eldönteni, minek nevezzem a tízháznyi települést. Az utak mellett a satnya télben már új nyársait mutogatja a fű. Bent, az udvarok egyikén-másikán is idei zöld, és tavalyi gyom honol. Ismeretlenül fel lehet sorolni, hol él előregedett házaspár, múltba tekintő megövegült öregasszony es erejét vesztett reszketeg férfi.

Mire harmadszor fordulok, hála a kutyák acsarkodásának, megnyílik az egyik ajtó. Középkorú férfi lép ki rajta, munkásruhában. S lévén övök a szélső ház, gyanakodva méregeti a tébláboló idegent. Úgy tűnik, nem lát bennem se tolvajt, se adófelügyelőt. Köszöntjük egymást és már meg is indul a szó.

— Szégyellem, de nem tudtam, hogy ilyen nevű település is létezik a megyében — jegyzem meg.

— Sose mérgelődjön ezen — vigasztal Takács Zoltán. — Volt idő, mikor a föld színéről is el akarták törölni ezt a pár házat. Nézzen csak körül! A gazzal körbe nőtt kutak, az üresen álló porták jelzik, még a gazdátlanra vált és szétporladt épületek helyét. Had mondjam rögtön: Újkérhez tartozunk tanácsilag. Most már nincs különösebb gond, de a régebbi tanácselnök meg akarta szüntetni ezt a települést. Nem adott új házak építésére engedélyt, sőt, a régiek karbantartásához sem kaptunk bátoritást, kölcsönt. Tíz-tizenöt esztendőnkbe telt, mire elintéztük, hogy lekavicsozzák az egyetlen utcát. De mondom, ez már a múlté. Mostanra változott az idők szele. Manapság már mindenféle azt állják, hogy nem kel tönkresilányítani az apró településeket, inkább támogatni szükséges, hadd éljenek az emberek ott, ahol akarnak. Itt nálunk is kitarzott néhány „ellenálló”, azért is létezik még ez a falu.

Sorba vesszük, hány család él Makkoshetyén. Nem túl terjedelmes a lista: Takács Zoltánék, özvegy Takács Gyuláné, Horváth Sándorék, Fekete Jánosék, Fekete József, Hetyey Miklósék, özvegy Rédecsi Lajosné, Varga Ilonka, Tóth Józsefné és Horváth Józsefék. Pedig egy uradalmi épület (a helybeliek, kastélynak hívják) is tanúsítja, hogy valamikor jóval nagyobb volt ez a település. Ám a felszabadulás után kiürült, tönkrement nyolc-tíz ház. Csaknem annyi, amennyi még most is áll.

Hogy élnek jelenleg a makkoshetyeiek? Nos, ha boltból kell valami, akkor mennek Újkérre, vagy valamelyik közeli Vas megyei faluba. Pedig valamikor Hetyén is megélt egy boltos, kocsmáros.

— A fiatalabbaknak van autója — büszkélkedik Takács Zoltán. A gyerekeket, ha olyan az idő, akkor bevisszük az iskolába, különben gyalog és biciklivel járnak, természetesen Újkérre. Ezen nem is bánkódunk, hisz ott jobbak az oktatási körülmények. Az itt élő férfiaknak fele a téészen traktoros, aki teheti itthon is gazdálkodik. Jómagam a Soproni Ruhagyár bedolgozója vagyok a feleségemmel. De mellette állatokat tartunk. Van három tehenem, hízóbikák. A munkához van traktorom és más fontos gépek. Én nem panaszkodom, dolgozunk és megélünk.

Özveggy Takács Gyuláné már hetvennyolc esztendő. Vele is szót váltunk a picinyke faluról.

—Makkoshetye maga a nyugalom — mondja a néni. — Itt nincsenek egymással perlekedő, egymás életét megkeserítő emberek. Ha szükség van rá, mindenki segít a másiknak. És ez a mi erőnk. Mi öregek vagyunk, itt sajnos jó páran, egy dologtól rettegünk csak, attól, hogy kiért is szól majd legközelebb a kastély mellett álló lélekharang.

Németh E.